

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3 STRADA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Alex. St. Mandrea.—Pe marginea unor discursuri.—*Casația Franceză.*

Petre Ionescu-Muscil.—*Doctrina și Dogmatica penală. Jurisprudența Română.*—*Inalta Curte de Casație și Justiție S. U.*—Pensiune.—Drept câștigat.—Lichidare și stabilire definitivă. (Căpitan G. Bănușescu cu Casa Pensilor).
Idem, s. I.—Retraț litigios. Propunere în subsidiar. (Ilincă Bărsan cu Petre Fota Anghel).

Idem, s. II.—Tainuire.—Despăgubiri civile.—Tainuitor.—Solidaritate. (Dumtru Cuzimov cu Minist. Public).

Idem, s. III.—Contract de transport—Primirea mărfurilor.—Taxe.—Restituire. (Iancu Catz cu Direcția generală C. F. R.).
Curtea de Apel, s. IV.—Acte de procedură.—Inmănare.—Minori. (M. Cărnolțiu cu Banca Rot).

Trib. Ilfov, s. II c. c.—Acțiune în revendicare.—Detentor precarist.—Negotiorum gestor. (Petre I. Baluță cu Sian I. Lungu și alții).

PE MARGINEA — „UNOR DISCURSURI“

I.

— Casația Franceză —

În Ianuarie 1930, Inalta Curte de Casație și Justiție Franceză, constituită în secțiuni-unite, a instalat, în fofoliul de Procuror General, la instanța supremă — pe noul numit.

Primul Președinte, citește discursul de recepție. — Procurorul General, răspunde.

Firește, se împlinește o tradițională exigență protocolară.

Discursuri construite, în formă impecabilă.—Gândire viguroasă.—Sinteză juridico—socială.—Elegantă.—Armonie, entuziast de înălțătoare—în totalitatea lor unitară.

Cuprinsul, părăsește făgașul îngust, al clișeeilor și locurilor comune obișnuite.—Umbrește până la întunecare, banalitatea stearpă a cuvântărilor ocazionale.

Schițează orizonturi, peste care se proiectează, luminele vii ale unor idealuri—ce se infiripează.

Caracterizează lapidar, epoca zbuciumată, ce trăim —cu problemele ei—variate, complicate și infinite.

Conturează, tabloul prefacerilor adânci, uimitor de neașteptat răsărite pe suprafața vieții în toate direcțiile de activitate omenească.—În viața de Stat, în știință, în artă, în raporturile juridice, etc.

Se simte pulsul, unei mentalități de solidaritate și umanitate—care se zămislește, în atmosfera mondială încă răscolită, de aspirațiuni nelimpzite.

În ordinea juridică, cheia de boltă acestor frământări creatoare—pare, să se deseneze, în imperativul categoric al unei *justiții umane* — imparțială și luminată.

„...Intr'un timp în care, progresul social, se agită „imperios; în care, orizonturile, se largesc la infinit; „în care Victoria, scump cucerită, a născut atâtea speranțe, muncim spre a asigura *tuturor* binefacerile „unei *justiții umane*, imparțială și luminată; și a „păstra respectul marilor tradiții de știință și independență; care au imprimat totdeauna acțiunii sale — o „autoritate peste tot recunoscută,“

Dacă în realitate, *justiția unora*, este *idealul de justiție* —sânt însă, unele *adevăruri*, menite să se încrusteze în crierul juristului.

„...Legea nu este un obiect mort; dimpotrivă, ea „se impune să se adapteze timpurilor nouă; și prin o „înțeleaptă interpretare în aceeași măsură prudentă și „îndrăzneță — să răspundă nevoilor sale continuu în „prefacere.—Această adaptare este opera creatoare a „jurisprudenței.“

Iar în *indoială*, judecătorul nu trebuie să stăruie „...a cerceta, care a fost, acum o sută de ani, gândirea „autorilor Codului—redactând, cutare sau cutare articol. „E dator, să se întrebe, ce s'ar întâmpla, dacă același „text, s'ar întocmi astăzi, de către ei.—El trebuie să „înțeleagă, că, în fața tuturor schimbărilor produse, „în Sec. XIX, în *idei*, în moravuri, în instituțiuni, în „Stat, în economia Franței, *justiția și rațiunea* —ordonă „o adaptare generoasă omenească a textului—realităților și exigențelor vieții modernă.“

Este o concepție, ce clatină structura orientării juridice actuală.

Este concepția, demonstrată de Ballot Beaupré cu ocazia Centenarului Codului, asimilată și încadrată în discursul Procurorului General.

De sigur, filtrată, în momente meditative, prin multe minți cugetătoare—a izbutit, să fie proclamată cu autoritate prestigioasă, în Sanctuarul Casației franceze.

Cine, prin urmare, în viitor, răvnește să devie jurist nu se poate ascunde în turn de fildes, —unde să nu pătrundă razele științelor imediat înrudite, nici ecoul frământărilor vieții sociale.

Bine-facerile științei—de orice natură—se revarsă

asupra omenirii—Și în împletirea Științei cu viața — germinează progresul sub toate aspectele lui.

Procurorul General—prezintă Casației—elogiul său.

Frumusețea expresivă a frazei,—îndeamnă reproducerea pasagiului în chiar limba francză.

„Ne provenez—vous pas, tous, de ces compagnies judiciaires, l'une des forces glorieuses de notre pays; —dont le passé judiciaire constitue à chaque magistrat, une armature morale—comme ces soldats, d'un autre âge, à qui la cuirasse et le faux col tenaient droit le buste et haute la tête.“

Apoteoză vibratoare de emoție a magistraturei franzeză.

În aceeași gamă de cugetări și simțire—primul președinte pictează în colorit cuceritor de admirație—portretul magistraturei.—Fără reticență, cu fermitate, în termeni de sinceritate cristalină—amintește Procurorul General că se alipește „alături de această pleiadă de Magistrați,—cari au radiat atâta strălucire — *Compagnie Noastre*.“

Fixează înțelesul noțiunii: *interpretarea legilor*. Magistratul, în realizarea ei, are chemarea să descopere ideea primară—la *volonté maitresse*—a legiuitorului; „fără să slăbească sau să contrazică, criteriul principiilor care sunt fundamentul Codului Nostru.“

Enunță, un aforism de sugestivă însemnătate: „Dreptul, nu este netolerant; iubește libertatea, sub toate formele sale; și se înfrățeste bucuros cu literele.“

Și încheie cu o perorație, de o elocință impresiionantă:

„...Impreună, vom veghea, să înlăturăm, din această „ilustră Casă—illustre Maison—cea-ce ar putea să întunece, trecutul ei glorios—și ne vom strădui, prin măsuri adecuate, să-i înlesnim puțința de a întâmpina cerințele, în fie ce zi mai împovărătoare, pentru greua ei sarcină.“

Este o îmbiere de colaborare comună, pentru perpetuarea prestigiului și autorității străvechi a Inaltei Curți.

Ear, în esența discursurilor amintite, se condensează elementele de educație morală și intelectuală a magistraturei viitoare.

Alexandru St. Mandrea
Consilier la Inalta Curte de
Casație și Justiție.

DOCTRINA ȘI DOGMATICA PENALA

Operile lui Luigi Mayno, Ludovico Mortara și Ugo Aloisi, Vittorio Marchetti, Cesare Baldi. Superioritatea operelor de doctrină.

De mare importanță sunt și operile de doctrină și cele de dogmatică penală. Sunt socotite mai mult cele de doctrină, pentru că ele nu privesc numai legea penală a unui stat și dintr'un anumit interval de timp, ci ele n'au un teritoriu limitat și o durată de timp fixată.

Pentru magistrații și avocații cari pledează militant,

prezintă o importanță mai mare tratatele de doctrină și jurisprudență, cari paralel cu aceasta, (doctrină și jurisprudență), analizează și textele din legea penală.

Un astfel de tratat în România e a lui Tanoviceanu, iar în Italia recent e al lui Eugenio Florian¹⁾, profesor la Universitatea din Torino, intitulat: „*Prove penale*“—(2 vol.), precum și ale altora de cari ne ocupăm în acest studiu. Ne ocupăm de câteva opere penale, unde articolul din lege e văzut printr'un studiu de drept comparat, jurisprudență și doctrină.

Astfel de opere sunt tratatele lui Luigi Mayno, Ludovico Mortara și Ugo Aloisi, Marchetti și Baldi, după cum se va observa din schița ce-o dăm despre ele.

I.

Opera lui Luigi Mayno

E intitulată: „*Commento al codice penale italiano*, 4 volume, care în 1922 a ajuns la ediția 3-a.

Pentru o înțelegere mai de aproape a acestei opere, cea mai apreciată în Italia — din acest gen, e potrivit a se vorbi de fieșcare volum în parte.

a) *Volumul I — Mayno*²⁾

În primul volum Mayno se ocupă de a analiza primele 103 art. din c. p. italian, intrat în vigoare la 1899. De pildă, Mayno, are următorul sistem de lucru: redă articolul din lege și apoi îl însoțește de doctrină, discuțiuni și mai ales de jurisprudență. Aproape 30—40 jurisprudențe la fiecare articol.

În primul volum găsim articole respective din cod. pen. it. dela Tit. I (aplicațiunea legii penale); Tit. II (Despre pedeapsă); Tit. III (Despre efectele și execuțiunea condamnării penale); Tit. IV (Despre imputabilitate); Tit. V (Despre tentativă); Tit. VI (Despre concursul a mai multor persoane în acelaș delict); Tit. VII (Despre concursul delictelor și persoanelor); Tit. VIII (Despre recidivă); Tit. IX (Despre stingerea acțiunii penale și condamnare penale).

Acesta-i vol. I-iu din Mayno. Am redat și titlurile, fiind un prilej a se cunoaște și ordinea materiei din c. p. it. — puțin cunoscut în țara noastră.

b) *Vol. II — Mayno*³⁾

Incepe cu art. 104 din c. p. italian, adică cu cartea II din cod, referitoare la delicta speciale și anume arată:

Tit. I, cu art. 104—138 — delicta contra siguranței statului; Tit. II (art. 139—167), delicta contra libertății; Tit. III (art. 168—209), delicta contra administrațiunii publice; Tit. IV (art. 210—245), delicta contra administrării justiției.

În volumul II Mayno ne prezintă în mod strălucit 2 chestiuni:

- 1) 2 Volume, vol. I cu XII+396 pag.; vol. II cu XVI+575 p.
- 2) Vol. I, ed. III, tipărit la Torino (U. T. E. T.) în 1922, cu 386 pag., format mare.
- 3) Vol. II, Mayno, editat în ed. III în 1922 la Torino; 416 pag. format mare.

a) atentatul contra puterilor constituționale ale statului (art. 118) pag. 44, și

b) analiza articolelor din lege referitoare la duel, art. 238—239, (pag. 401 și urm.).

c) *Vol. III — Mayno*¹⁾

E o continuare a volumului II, în sensul că se ocupă tot de delicturile speciale, din cart. II a c. p. Tit. V (art. 246—255) referitor la delicturile contra ordinii publice; Tit. VI (art. 256—279) despre delicturile contra credinței publice; Tit. VII (art. 300—330) delicturile contra bunurilor publice; Tit. VIII (art. 331—363) care se referă la delicturile contra bunelor obiceiuri și ordinii familiare; Tit. IX (art. 364—401) delicturile contra persoanei. — Partea ce pare mai de seamă în vol. III — e aceia care se ocupă de circumstanțele agravante (vezi pag. 350) și exercițiul acțiunii penale (pag. 435).

d) *Vol. IV — Mayno*²⁾

Ca și vol. II și III, se ocupă tot despre delicturile speciale, care materie terminându-se, Mayno redă apoi cartea III din c. p., ce aparține contravențiilor. Iată, metoda de lucru și în acest volum:

Tit. X (Cartea II) se referă la delicturile contra proprietății (furt, etc.). După acest titlu (cu art. 402—433), începe cartea III referitoare la diversele contravențiuni. Cu 4 tit. (art. 434—498).

Din acest ultim volum juristul are de văzut și apreciat mai ales „*Ingresso arbitrario nell'altrui fondo*”³⁾.

Despre contravențiuni nu ne ocupăm deloc, deși Mayno s'a ostenit și a dat atât de multă atențiune și acestor abateri penale, ce gândim că, rostul lor ei într'un cod administrativ, rămânând numai cele delictuoase în c. p. E un penalist român, care ar zâmbi, dacă m'ar auzi, iar prudent apoi ar căuta prin vr'un dicționar să vadă ce-ar fi „ăla, cod administrativ de contravențiuni?” Ce să faci, e invazia ideilor spontane!

Dar nu-i deloc îndreptățită săgeata ce eronat am pune aci, cu contravențiunile aparținând unui cod administrativ, ce-l dorim.

Revenind la opera lui Mayno, afirmăm din nou că-utilă, fiindcă are din doctrină, jurisprudență și discuțiuni bune, la îndemână — în procesul ce-l interesează sau speța ce-l preocupă pe penalist.

Așa se și explică că, a ajuns la ediția III-a într'o țară ca Italia, unde numeroase sunt operele de drept penal.

II.

Opera lui Ludovico Mortara și Ugo Aloisi

„*Spiegazione pratica di codice di procedura penale*”, 2 vol. U. T. E. T. 1922.

Ceeace Mayno a făcut cu analiza c. p. it., același lucru l-au făcut Mortara și Aloisi cu c. de procedură

1) Editat la Torino în 1922, 145 pag., ed. III.

2) Editat în 1922, tot la Torino, același format, ed. III, pag. 384.

3) Tradus în românește vine așa: „Intrarea arbitrală în fondul altuia”.

penală italiană. Acest tratat în traducerea românească poartă numele: „*Explicațiunea practică a codului de procedură penală*”.

În justiție, se știe de toți, aceia cari fac avocatură sau se găsesc în magistratură că, tehnica joacă un rol de seamă. Din cauza procedurii se resimte și fondul. Încât, dacă noi am avea o mai redusă încredere în tratatele de explicarea codului de drept penal, în ceiace privește, vorbim în genere, o lucrare, cât de slabă ori simplă, despre explicarea normelor procedurale, avem o deosebită stimă. Când astfel de lucrări sunt și bune, apoi — exprimăm în plus și recunoștință, — lucru ce pe deplin îl merită opera citată, a lui Mortara și Aloisi.

Acești doi penalisti italieni, Mortara, prim-președinte al Curții de Casație din Roma și Aloisi un foarte distins jurist al Italiei, în mod amplu au explicat codul de procedură penală italiană. Să ne ocupăm de fiecare volum în parte.

a) *Vol. I*¹⁾

După ordinea din codul de proc. penală explică: acțiunile cari au de cauză delictul; atribuțiunile judecătorului; despre actele procesurale;

Apoi trece la cartea II din codice, partea cea mai de seamă, care se referă la instrucție, adică despre actele inițiale, despre instrucția formală, despre instrucția sumară; despre decretul penal; despre libertatea personală a imputatului, etc.

Ei bine — toate aceste chestiuni sunt puse serios în acest tratat, însă niciuna dintre chestiunile de mai sus nu e mai bine redată și argumentată ca: „Libertatea personală a imputatului (vezi pag. 655 și urm.).

Autorii au ținut să explice cu temei ce va să zică arestul preventiv și ce-i libertatea, ce-i eroarea judiciară, a instrucției, care atinge libertatea.

b) *Vol. II*²⁾

Începe cu explicarea cărții III din cod, adică partea referitoare la proces. Nu-i potrivit a mai insista asupra unor chestiuni cunoscute, deaceia nu mai redăm titlurile capitolelor, etc., de oarece și aci se urmează articolul din codul de procedură.

Te fac atent două chestiuni, cari sunt astăzi preocuparea și a juriștilor români:

a) *Revizuirea* (vezi pag. 517, vol. II).

b) *Executarea pedepsei* (vezi pag. 543 și urm.).

Se susține astăzi de alcătuitoarii legilor penale că, condamnatul ce-și execută pedeapsa printr'o purtare bună, poate obține reduceri din pedeapsă, recompense, etc.

Pare acest lucru o banalitate, prin deasa lui repetire și prin „*teoriile*” naționale, adică ale penalităților române, de oarece ei, confrății d'aici, se preocupă mai mult de libertatea aerului, de forme estetice, pe când glasul lor nu s'aude, când instrucția penală sgârție la noi, de se dă naștere la abuzuri, la arestări preven-

1) Ed. II, 1922 U. T. E. T., 746 pag. format mare.

tive cu ușurință, la condamnări ce după executările lor, vine o revizuire.

Instrucția din cauza probelor ce le adună și face să fie cunoscut judecătorul de instrucție ori procurorul prin „destoinicia“ lui, remarcată în ziarele ce publică și anunțuri cu „se caută doică“, face să se dea naștere la mari erori și de drept și de fapt.

Tratatul lui Mortara și Aloisi e un frumos îndemn și o sigură direcție spre a se proceda legal în instrucția procesului, judacata lui și executarea pedepsei. E o operă de valoare și mare utilitate.

III.

Opera lui Vittorio Marchetti

profesor de drept penal la Universitatea din Modena.
„*Compendio di diritto penale*“¹⁾

Vittorio Marchetti e unul dintre acei oameni de știință pe care nu l-au formalizat nici criticile, nici laudele. N'a ținut să fie cunoscut numele lui, deși lucrările sale ne apar ca o dovadă de înaltă cultură juridico-penală, pusă în toate publicațiunile lui Marchetti.

Ca profesor la Universitatea din Modena el a publicat la Florența în 1895 „*Compendio du diritto penale*“. După aparență ai crede că-i vorba de un manual didactic, pentru studenți.

Adevărul e că, acest „*Compendio*“ e o lucrare de mare preț: clar se arată curente diverse penale, evoluție, etc., apoi se explică articolele din c. p. însă invers de cum au procedat Mayno și Mortara.

Mayno și Mortara, Aloisi — tot în explicarea c. p. și de procedură, au procedat, citând întâiu articolul, apoi adăugându-i jurisprudență, doctrină, etc.

Marchetti face astfel: începe cu doctrină, jurisprudență și apoi ajunge la a cita articolul. E sistemul cel mai convenabil nouă: *plec dela doctrină și ajung la concretizarea ei.*

Și cu îndemănare pune problema dreptului de a pedepsi. Dintr'odată ești în brațele filosofiei, despre care un profesor de drept penal al nostru, cam tinerel la știință (nu-i vorba că nu-i bătrân nici în etate), s'ar rosti cu glasul reginei frumuseței în pâlnia fonografului.

Așa-i, când toți ne amestecăm în chestiuni de drept penal, când numai dela catedra universitară pornesc înaltele idei, datorită cărora *unii tinerei* se luptă cu plagiate și întind paltonul profesorului titular, spre a le face vânt și lor în învățământul superior, locaș de odihnă pentru reformatorii noștri. Ei, dar aceștia nu vor putea înțelege problema pusă de Marchetti „*în ce constă dreptul de a pedepsi?*“

Marchetti arată părerile emise pân' la 1895 și redăm numai pe aceia care se spune că i a lui Romagnosi, Comte, Rauter.

„Per esso la società ha diritto di opporre un argine alla fiumana della delinquenza, e, in far ciò, non esercita il diritto di difesa individuale acquisito per

cessione, ma un diritto di difesa sociale proprio del corpo pubblico“¹⁾). Pentru cei cari avem orgoliu de a auzi că-i o înaltă materie dreptul penal, Marchetti — ca mijloc de argumentare spune (vezi § 12) că: „dreptul penal merge considerat ca știință și ca legislațiune“, etc.

Marchetti nu s'a manifestat ca un îndrumător în ale dreptului penal. A fost însă un bun profesor universitar și a redat cu fidelitate întreaga dezvoltare a dreptului, în mod concis, clar și autoritar. E o lucrare de bună informațiune: „*Compendio di diritto Penale*“ a profesorului dela Modena.

IV

Opera lui Cesare Baldi

„*Guida delle Istruttorie Penali*“ Ed. 1911 la Milano.
(Fratelli Bocca), 680 pag.

Cesare Baldi a pus sub titlul lucrării sale: „*Guida delle Istruttorie Penali*“ și „*Manuale pratico alfabetico*“. — Și această lucrare e în geniul lucrărilor lui Mortara și Aloisi, Mayno, cu deosebire că, nu se referă atât la jurisprudență, cât mai mult la tehnică judiciară adică: arată ce-i instrucția, cum urmează a se face, ce conflicte se pot ivi, etc.

N'are o importanță d. p. s. v. doctrinală, ci numai d. p. d. v. practic. E însoțit acest volum de un indice alfabetic, ce avocatul în special îl poate întrebuița, înlesnindu-i-se sarcina de a-și căuta normele cerute de instrucția penală.

Volumul mai are un apendice, în care arată folosul ce-l oferă antropologia criminală și poliția științifică în facerea unei instrucții complete

* * *

În acest studiu intitulat: „*Doctrina și dogmatica juridică* am redat operele lui Mayno și Aloisi, Marchetti și Baldi, cu scopul de a înfățișa câteva opere de „*dogmatică judiciară*“, în comparație cu valoarea operelor de doctrină, ce în genere le socotim superioare celor cari se ocupă de explicarea textelor de lege.

În Italia însă, operele de dogmatică penală, mai vaste și cari au făcut din autorii lor niște cunoscuți specialiști, sunt cele 9 vol. ale lui Manzini²⁾ și Nicola Nicolini³⁾, despre care ne vom ocupa aparte.

Opera lui Tanoviceanu, revăzută în 1925 de un grup de juriști, s'a zis că ar fi împrumutat ceva din Mayno și Mortara. Adevărul e: orice lucrare de dogmatică juridică care în mod cronolog explică articolele din lege, păstrează o apropiată asemănare în ea și alte opere. E ceva firesc! Dacă mâine un altul ar lua

1) Vezi op. cit. § 5.

2) *Vincenzo Manzini*. Profesor de dr. penal la Univ. din Siena, are intitulată așa opera sa: „*Tratato di diritto penale italiano*“ și cuprinde 9 vol. în Ed. Fratelli Milano, vol. I. tip. la 1908 și terminat și vol. IV în 1919.

3) *Nicola Nicolini*. A publicat în 1843: *Della giurisprudenza penale* 2 vol. în 1092 pag. E cea mai completă operă de dogmatică pentru cele apărute până la 1743 în Italia.

1) Publicată la Florența în 1895, 360 pag.

oboseala să explice viitorul cod penal, la fel ar face, luând fiecare articol la rând și l-ar însoți cum poate, cu doctrină, jurisprudență și cine știe ce alte „noi teorii.“

În Franța s'a procedat la fel de către Faustin Hélie, în cele 9 vol. din „*Traité de L'instruction criminelle ou théorie du code d'instruction criminelle*“¹⁾; de către Georges Vidal în „*Cours de droit criminel*“²⁾; de către Boitard în „*Leçons de droit criminel*“ (code pénal)³⁾; de către R. Garrand în „*Traité théorique et pratique d'Instruction criminelle et de procédure pénale*“⁴⁾, precum și de alți cunoscuți prin Belgia, Germania ori vestita Vienă.

Așa că, sistema e cam aceeași; răul n'ar fi în a se urma o aceeași sistemă ci numai când se și rezumă fără a se cita din alții.

Fiind vorba de Tanoviceanu, ar fi de observat altceva și anume la partea generală (istorică) din tratat, (vezi vol. I), unde e o asemănare în distribuția materiei în tratatul lui și ale lui Touzzi (Italia) ori Haus (Belgia).

Acest fapt nu constituie o umbră a operei sale mai de seamă de drept penal din România; bineînțeles dacă acest lucru îl vor accepta și acei dintre actualii penaliști, ce poate de multe ori au citit cu atențiune pe Tanoviceanu, spre a face să apară și ei ca autori de „tratate“ juridice.

Pentru a conchide:

a) Operele de dogmatică juridică privesc numai legea unui stat și aceia care la un moment dat se aplică. Ele au o întrebuițare practică însă numai atât timp cât acea lege, se aplică în acel stat. După schimbarea legii acele opere nu mai prezintă interes, decât refăcute și adaptate noiei legi, ce a înlocuit pe prima.

b) Operele de doctrină exercită o influență în toate timpurile și ele nu se mărginesc la un singur stat sau numai la câteva, ci ele, prin principiile lor umane și drepte, exercită o presiune în întreaga lume, presiune ce determină schimbarea sau modificarea legilor în spiritul lor, al doctrinei — cari este în așa grad de superioritate, încât să se impună cu autoritate.

Prin doctrină el ajunge la dogmatică și nu pot trăi una fără alta. Se poate concepe însă, doctrină fără dogmatică (doctrina neaplicată), însă nu se poate spune dogmatică fără doctrină.

Dogmatica poate fi însă sub presiunea mai multor doctrine, pe când doctrina nu poate suferi presiunea mai multor feluri de dogmatică.

Amestecul acesta, între ele, — produce ceia ce se numește un conflict între legi sau funcțiuni, ci anarhie invizibilă în justiția penală.

Prof. Petra Ionescu-Muscel

Doctor în drept dela Univ. din Roma
Membriu coresp. la „Giustizia Penala Italiana“

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE Secțiuni-Unite

Audiența dela 31 Octombrie 1929

Președinția D-lui Oscar N. Niculescu, Prim-Președinte

Căpitan G. Bănciulescu cu Casa Pensilor

PENSIUNE.—DACA DREPTUL LA PENSIUNE CONSTITUE UN DREPT CĂȘTIGAT. — ART. 110 DIN LEGEA PENSILOR DIN 1925.

Dreptul la pensie nu poate constitui un drept câștigat pentru cel care îl reclamă de cât din momentul în care acest drept a fost lichidat și stabilit printr'o hotărâre definitivă, astfel că o lege posterioară poate modifica drepturile și condițiunile pentru regularea drepturilor la pensie atâta timp cât aceste drepturi n'au fost stabilite și lichidate printr'o hotărâre definitivă.

No. 47. — Declarată constituțională dispoziția art. 110 din legea generală de pensii, în urma recursului făcut de Căpitan G. Bănciulescu în contra deciziei cu No. 1159/929 a comisiei generale de pensii în proces cu Casa Pensilor.

Curtea deliberând,

Asupra chestiunii neconstituționalității art. 110 din legea generală de pensii referitoare la drepturi câștigate, invocată de recurentul Căpitan G. Bănciulescu în recursul ce a făcut în contra deciziei Comisiunii Centrale de pensii cu No. 1159/928, chestiune trimisă în judecata Secțiunilor Unite prin deciziunea Secțiunii III a No. 2/929.

Considerând că, prin acest articol se prevede că „toate dispozițiunile din legi, regulamente și statute de pensii, precum și acelea din legi organice din tot cuprinsul țării cari conțin dispozițiuni privitoare și la pensii, contrarii legi de față, sunt și rămân abrogate“.

Având în vedere că se pretinde de recurent, că această dispozițiune este contrară Constituției, deoarece atinge drepturi patrimoniale câștigate prin dispozițiunile art. 12 din legea pentru organizarea aeronauticii militare din 20 Aprilie 1913 și a art. 4 din vechia lege de pensii în vigoare la această dată, drepturi ce sunt garantate de Constituție.

Considerând că, dreptul la pensie, în conformitate cu legea, nu poate constitui un drept definitiv câștigat pentru cel care îl reclamă decât din momentul în care acest drept a fost lichidat și stabilit printr'o hotărâre definitivă, fiindcă până atunci pentru parte nu există decât o simplă expectativă a dreptului de pensie creată de lege și pe care tot legea o poate modifica sau desființa după cum cere interesul general.

Că, prin urmare, o lege posterioară poate modifica drepturile și condițiunile pentru regularea drepturilor la pensie atâta timp cât aceste drepturi n'au fost stabilite și lichidate printr'o hotărâre definitivă, în care caz, numai, se poate vorbi de drepturi definitiv câștigate, intrate în patrimoniul pensionarului, cari nu mai pot fi atinse sau schimbate prin legi posterioare.

1) Acest tratat care a fost publicat în 1860 (Paris) are utilitate și astăzi și-i citat nu numai în Franța. La noi e bine cunoscut.

2) Ed. V publicată în 1916 (1076 pag.) de J. Magnol — (Paris).

3) Tratat vechi (892 pag.) Boitard a murit în 1835, la etatea de 31 ani.

4) Vezi: vol. III, 1912 — Paris — 630 pag.

Că, în speță, recurentul care și-a regulat drepturile la ptea sub imperiul legii din 1 Octombrie 1925, nu putea avea pensiunea decât după depozițiunile acestei legi, iar nu a altor legi anterioare cari au fost abrogate după cum se prevede categoric prin art. 110 suscitată.

Pentru aceste motive, Curtea declară constituțională disp. art. 110 din legea generală de pensuni.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 4 Octombrie 1929

Președinția D-lui C. Sărățeanu, consilier

Ilinca Brânzan cu Petre Fota Anghel și altul.

RETRACT LITIGIOS. — DACĂ POATE FI PROPUȘI ÎN MOD SUBSIDIAR. — ART. 1402 COD. CIVIL.

Instituția retractului litigios fiind creată de legiuitor prin art. 1402 c. civ. în scopul de a se împedica specula cu drepturile litigioase, precum și pentru a împuțina procesele, urmează că retractul litigios trebuie propus prin concluziuni principale, iar nu în mod subsidiar, căci altfel, punându-se concluziuni în fond, dreptul ar înceta să fie litigios prin soluția dată asupra fondului și astfel exercițiul retractului n'ar mai avea rațiune.

No. 2131. — Respins recursul făcut de Ilinca Brânzan în contra sentinței cu No. 345 din 1 Decembrie 1927 a Tribunalului Gorj S. I. în proces cu Petre Fota Anghel și Ion M. Giura.

S'au ascultat D-nii avocați P. Donciu pentru recurentă și Frumușianu pentru intimăți.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Ilinca Brânzan în contra sentinței No. 345 din 1 Decembrie 1927 a Tribunalului Gorj, secția I-a.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că recurenta, Ilinca Brânzan, a întentat acțiune contra intimatului Petre Fota Anghel pentru anularea unui act de vânzare, prin care vânduse intimatului un teren; sprijinind acțiunea pe motivul, că dânsa a consimțit la vânzare numai datorită manoperilor dolosive întreprinse de intimat.

Că, acțiunea a fost admisă de judecătoria ocol II rural Tg.-Jiu prin cartea de judecată No. 85/923.

Că, făcându-se apel de către intimatul Anghel, Tribunalul Gorj secția I-a, după ce a introdus în cauză pe Ioan M. Giura, care cumpăraseră în cursul procesului dela Petre Fota Anghel terenul în litigiu, a admis apelul prin sentința No. 242/926, dată în lipsa recurentei, și prin consecință a respins ca nefondată acțiunea acesteia.

Că, în urmă, Tribunalul prin sentința atacată cu recurs, a respins ca nefondată opozițiunea făcută de recurentă contra sentinței dată în lipsa ei și care îi respinsese acțiunea.

Având în vedere că, în fața Tribunalului recurenta a susținut — ceea ce interesează în recurs — că în caz când Tribunalul îi va respinge opoziția și

deci și acțiunea, atunci în subsidiar oferă intimatului Ion N. Giura, care cumpăraseră terenul în litigiu dela Petre Fota Anghel în cursul procesului, retractul litigios.

Că, însă, Tribunalul a respins retractul litigios pe considerațiunile, că a fost oferit în mod subsidiar și mai mult, că legea nu-l recunoaște decât debitorului cedat, iar nu și cedentului dreptului, căci a-l admite cedentului, precum este în speță cazul recurentului, ar fi să i se recunoască aceuia dreptul de răscumpărare;

Văzând motivele de recurs:

1) „Violarea art. 1402 din codul civil și exces de putere“.

Considerând că instituția retractului litigios, a fost creată de legiuitor prin art. 1402 cod. civil, în scopul de a se împedica specula cu drepturile litigioase — privită ca imorală — precum și pentru a se împuțina procesele.

Că, de aci urmează pe de o parte că retractul litigios poate fi propus înaintea oricărei instanțe; iar pe de altă parte, că, propunerea are a se face prin concluziuni principale, iar nu în mod subsidiar, căci altfel, punându-se concluziuni în fond și propunerea retractului subordonându-se insuccesului în fond, dreptul ar înceta să fie litigios prin soluțiunea dată asupra fondului și astfel exercițiul retractului n'ar mai avea rațiune.

Considerând că, în speță, fiind necontestat că recurenta a oferit intimatului Ion M. Giura retractul litigios în mod subsidiar, adică numai pentru cazul când acțiunea i-ar fi respinsă ca nefondată, Tribunalul a făcut o justă aplicațiune a art. 1402 c. civ., când a respins oferta retractului litigios făcută de recurentă.

Considerând că soluțiunea Tribunalului, constând în respingerea retractului litigios, menținându-se pe considerațiunea de mai sus, urmează că motivele de recurs nu sunt întemeiate.

Considerând că, propunerea retractului litigios de către recurentă în fața instanței de recurs este deasemenea inadmisibilă fiindcă potrivit art. 1402 cod. civil retractul litigios nu poate fi propus de către reclamant, cedent al dreptului devenit litigios, calitate pe care o are în speță recurenta, ci numai de către debitorul cedat.

Că, așa fiind, recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența dela 14 Mai 1929

Președinția D-lui Const. Gh. Rătescu, președinte

Dumitru Cuzinov cu Ministerul Public

TĂINUIRE. — DELICT SPECIAL. — DESPĂGUBIRE CIVILĂ. — TĂINUL TOR. — DACĂ POATE FI RĂSPUNZĂTOR SOLIDAR. — ART. 53 C. PENAL.

Tăinuirea fiind un delict special, tăinuitorul nu poate fi declarat răspunzător solidar, pentru

întreg prejudiciul cauzat printr'un fapt săvârșit de alții, și răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin propriul său fapt de tănuire.

No. 4318. — Admis recursul făcut de Dumitru Cuzinov în contra sentinței cu No. 639/928 a Trib. Cetatea Albă S. I.

Curtea deliberând,

Asupra recursului introdus de Dumitru Cuzinov.

Văzând motivul I de casare:

„Tribunalul Cetatea Albă S. I în mod greșit a condamnat pe înuitorii la desăgubiri civile în mod solidar, de oare ce nu există nici o legătură între faptele ce se impută tănuitorilor. Din contra faptele imputate tănuitorilor sunt cu totul distincte de oare ce obiectele pretinse a fi tănuite, provin din furturi separate și comise de alte persoane și solidaritatea nu rezultă de nicăeri și nici Tribunalul nu motivează aceasta”

Considerând că tănuirea este un delict special și tănuitorul nu poate fi declarat răspunzător solidar pentru întreg prejudiciul cauzat prin un fapt săvârșit de alții, că el răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin propriul său fapt de tănuire.

Că așa fiind și cum în speță tănuirea impu'ată recurentului privește numai o parte din lucrurile furate, urmează că instanța de fond condamnând pe recurent să plătească solidar cu ceilalți tănuitori pentru tot, a comis un exces de putere pronunțând o sentință casabilă.

Că dar motivul I de casare fiind fondat, recursul are a se respinge fără a mai fi nevoie de a se cerceta și celelalte motive de casare.

Pentru aceste motive, casează.

INALTA CARTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S, III.

Audiența dela 2 Octombrie 1929

Președenția D-lui St. Mladoveanu, președinte

Iancu Katy cu Direcție Generală G. F. R.

TRANSPORT.—PRIMIREA FĂRĂ REZERVĂ A MĂRFURILOR.—DACĂ STINGE ȘI ACȚIUNEA ÎN RESTITUIREA TAXELOR CE SE PRETIND ÎNCASATE PE NEDREPT. —ART. 440 ȘI 441 C. CIV.—ART. 49 DIN REGULAMENTUL C. F. R.

Dispozițiunea art. 440 c. com. care prevede în mod categoric că plata transportului și primirea fără rezervă a lucrurilor transportate, sting orice acțiune în contra cărașului, fiind generală și nefăcând nici o distincțiune, urmează a se aplica și când e vorba de o acțiune prin care se cere restituirea taxelor de transport ce se pretind a fi încasate pe nedrept; dispozițiunile art. 49 din regulamentul C. F. R. ne mai având nici o aplicare, fiind declarate nule și de nul efect prin art. 441 c. com. ca contrarii art. 440 c. com.

No. 1194. — Respins ca nefundat recursul făcut de către Iancu Katz în contra sentinței cu No. 166/927 a Trib. Brăila S. I. în proces cu Direcția generală a C. F. R.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare, prin care recurentul se plânge că Tribunalul, interpretând și aplicând greșit art. 440 cod. com., care nu eră aplicabil în speță, potrivit art. 49 alin. 4 din regulamentul C. F. R., i-a respins ca inadmisibilă cererea pentru restituirea unor taxe de transport percepute în plus;

Având în vedere că, în fapt, Tribunalul constată, prin sentința supusă recursului, că recurentul primind marfa transportată pe căile ferate la adresa sa și plătind taxele aferente, n'a făcut nici o rezervă asupra cuantumului acestor taxe;

Considerând că, art. 440 cod. com., prevede în mod categoric că plata transportului și primirea fără rezervă a lucrurilor transportate, sting orice acțiune în contra cărașului;

Că, această dispozițiune fiind generală și nefăcând nici o distincțiune, ea urmează a se aplica și în privința acțiunii în restituire a taxelor de transport ce se pretind a fi încasate pe nedrept, fără a se ține în seamă dispozițiunile art. 49 din regulamentul C. F. R., pe cari codul comercial prin art. 441 le declară nule și de nul efect, ca fiind contrarii art. 440;

Că, în speță, Tribunalul judecând astfel, a făcut o justă aplicațiune a art. 440 cod. com. și în mod legal a înlăturat, ca fiind contrarie acestui text, dispozițiunea art. 49 din regulamentul;

Că, dar motivul I de casare este neîntemeiat;

În ce privește al doilea motiv, bazat pe omisiunea Tribunalului de a se fi pronunțat asupra cestiunii legalității taxelor de transport, el urmează a se înlătura ca lipsit de orice bază legală, deoarece, din moment ce Tribunalul a respins ca inadmisibilă acțiunea reclamantului, pe considerațiunile mai sus arătate, nu mai era ținut să discute chestiunea legalității taxelor percepute, care e o chestiune de fond și nu putea fi cercetată decât dacă acțiunea ar fi fost admisibilă în principiu;

Că, dar, Tribunalul n'a săvârșit nici o omisiune esențială și, prin urmare, recursul fiind neîntemeiat, urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV-a

Audiența dela 17 Septembrie 1929

Președenția D-lui G. T. Ionescu, consilier

M. Carniel Fiu cu Banca Rod.

CITAȚIUNI. — ACTE DE PROCEDURĂ — ÎNMÂNAREA LOR — LIPSA ADRESANTULUI DE LA DOMICILIU. — DACĂ POT FI ÎNCREDINȚATE ȘI MINORILOR. ART 74 PR. CIVILĂ.

Articolul 74 din procedura civilă pune ca condițiune numai, că atunci când cel în drept lipsește de la domiciliu, înmânarea actelor de procedură să se facă unei persoane din fa-

milie fără ca să prevadă și că acele persoane să fie majore.

No. 392. — Respinsă contestația făcută de M. Carniol Fiu în proces ca „Banca Rod“

Curtea,

Asupra contestației făcută de M. Carniol Fiu, în contra executării deciziei acestei Curți cu No. 375 din 10 August 1929, prin care s'a admis în parte apelul făcut de „Banca Rod“ și s'a majorat chiria pentru imobilul din strada Carol No. 24 fost 30, la suma de 350.000 lei anual, plătitibil în două rate trimestriale;

Având în vedere actele și lucrările dela dosar, precum și susținerile părților;

Având în vedere că, motivul contestației de față este că, rău a fost îndeplinită procedura cu contestatorul pentru termenul de 10 August 1929, când s'a pronunțat deciziunea acestei Curți cu No. 375 din acea zi, deoarece citațiunea a fost înmănată în primirea unui fiu al contestatorului, care este minor, deci incapabil;

Având în vedere că, art. 74 din procedura civilă nu cere condițiunea ca, în lipsa celui în drept dela domiciliu, înmânarea actelor de procedură să se facă numai persoanelor majore, ci pune numai condiție ca înmânarea să se facă unei persoane din familie, care să locuiască cu acela căruia trebuia să-i fie comunicat actul;

Că, astfel fiind, contestațiunea este nefondată și urmează a se respinge ca atare, mai ales că persoana care a primit citația în cestiune, este în vârstă de 18 ani, după cum se constată din extractul său de naștere cu No. 6783 din 13 Septembrie 1911, depus la dosar, și deci își dădea perfect de bine seama de importanța actului ce a primit.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnați: *G. T. Ionescu, M. Trandafirescu, S. Rădulescu.*

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA II CIV. COR.

Audiența dela 2 Decembrie 1929

Președinția D-lui V. Sălciianu președinte

Petre I. Băluță cu Stan I. Lungu și altul

ACȚIUNE ÎN REVENDICARE.—CONTRA CUI POATE FI INTENTATĂ.—DETENTOR PRECARIS. — INTRODUCEREA ÎN CAUZĂ A CELUI ÎN NUMELE CĂRUIA SE POSEDĂ.

Cu toate că acțiunea în revendicare poate fi intentată contra ori căruia detentor al imobilului, revendicantul neputând ști în ce calitate se deține imobilul, totuși dacă din debateri rezultă că imobilul se deține pentru altul, acesta din urmă va trebui introdus în cauză ca posedând în numele său.

No. 1128.—Admis apelul făcut de către Petre Băluță în contra Cărții de judecată cu No 23446/929 a Judecătorei Ocol. Oltenița, în proces cu Stan I. Lungu și Nicolae Georgescu.

S'au ascultat D-nii avocați M. Popițeanu și D. G. Maxim pentru apelant și Chiriacescu pen ru intimați.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de către Petre Băluță cu petiția înregistrată la No. 23446 din 1929 în contra cărții de judecată civilă No. 483 din 1929 pronunțată de către jud. ocol Oltenița.

Având în vedere lucrările din dosar și concluziunile ambelor părți.

Având în vedere că, prin cartea de judecată No. 483 din 1929, judecătorul ocolului Oltenița, a admis acțiunea intimaților de azi Stan I. Lungu și Nicolae Georgescu, obligând pe Petre Băluță să lase în plină stăpânire și folosință, sus numiților, două hectare și jumătate teren arabil, situat pe moșia Statului Progres, comuna Sohat, fost Cucuștii-Plătarești, județul Ilfov, cum și un loc de casă în suprafață de 25 arii situat în aceeași comună, motivând că Petre Băluță deține fără titlu, întrucât s'a constatat din lucrările dosarului că l-a administrat ca negotiorum gestor al nepotului său.

Că, prin urmare, încheie cartea de judecată, deținerea precară și fără nici un titlu, face admisibilă acțiunea și expulzarea pârâtului de pe teren.

Considerând că, deși acțiunea în revendicare poate fi intentată contra oricărui detentor al imobilului, revindicantul neputând ști în ce calitate se deține imobilul, totuși dacă din debateri rezultă că imobilul se deține pentru altul, acesta din urmă va trebui introdus în cauză ca posedând în numele său.

Considerând că, în speță, din dosar rezultând că prima instanță constatând că Petre Băluță deține imobilul pentru altul pe care l-a indicat și anume pentru Constantin Petre Băluță, nu-l putea obliga să delase terenul pe care nu-l deținea pentru sine, trebuind să i se respingă acțiunea fiind precarist sau să fie introdusă în cauză persoana indicată.

Că, în această situație apelul devine fondat din acest punct de vedere, fără a se mai discuta alte motive, urmând a se reforma cartea de judecată menționată și a se respinge acțiunea ca fiind rău îndreptată.

Văzând și dispozițiunea art. 240 pr. civ.

Pentru aceste motive, admite.

Semnați: *V. Sălciianu, A. Brăiloiu.*

Tabla de materii pe anul expirat 1929 fiind apărută se trimite D-lor abonați cari au achitat abonamentul, fără altă plată suplimentară.

Acei cari nu au primit o sunt rugați a o cere, trimițând și costul abonamentului datorat.